

บทที่ 1

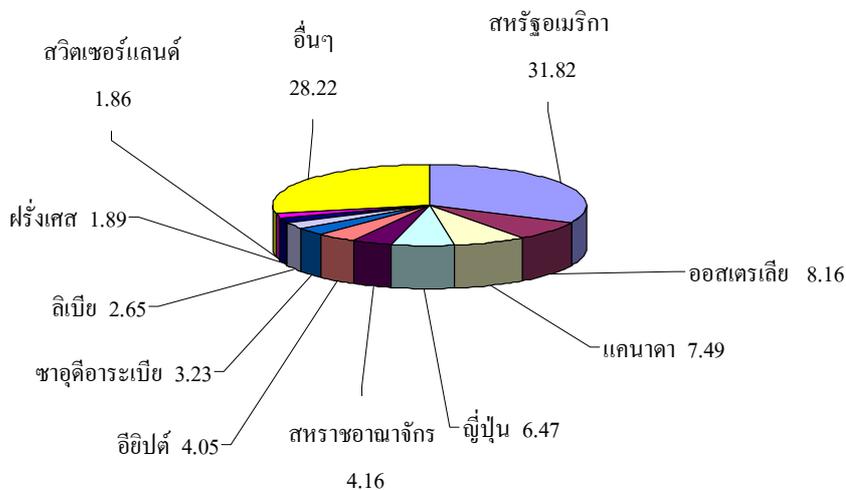
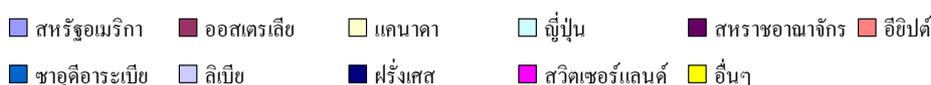
บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลไทยมีนโยบายที่จะผลักดันให้ประเทศไทยก้าวไปสู่การเป็น “ครัวโลก” ในปี 2550 ซึ่งรวมถึงทั้งสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ประมงด้วย (มัทนา, 2545) และในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา(พ.ศ.2542-2546) ผลิตภัณฑ์ประมงไทยประเภทอาหารทะเลกระป๋องก็ถือว่าเป็นอีกรายการหนึ่งที่นับได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อภาคการส่งออกของประเทศไทยสูงเป็นอันดับที่ 9 ของสินค้าส่งออกที่สำคัญ 20 รายการแรกของไทย โดยมีมูลค่าการส่งออกรวมทั้งสิ้น 2,135 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2548(กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2548) นับว่าทำรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยเป็นอย่างมาก ปัจจุบันมีการขยายตัวทางด้านการลงทุนเพื่อการผลิตอาหารทะเลกระป๋องและแปรรูปอย่างรวดเร็วทั้งนี้จากจำนวนโรงงานผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำเพื่อการส่งออกที่อยู่ในความดูแลของกรมประมงในปี 2543 มีจำนวน 199 โรงงาน โดยแยกเป็นโรงงานผลิตสัตว์น้ำแช่เยือกแข็ง 128 โรงงาน โรงงานผลิตสัตว์น้ำบรรจุกระป๋อง 35 โรงงาน และโรงงานผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำพื้นเมือง 36 โรงงาน (กองควบคุมตรวจสอบผลิตภัณฑ์และแปรรูปสัตว์น้ำ, 2543) ซึ่งในปี 2545 ได้มีโรงงานผลิตสัตว์น้ำบรรจุกระป๋องเพิ่มขึ้นเป็น 45 โรงงาน(กรมประมง, 2548)

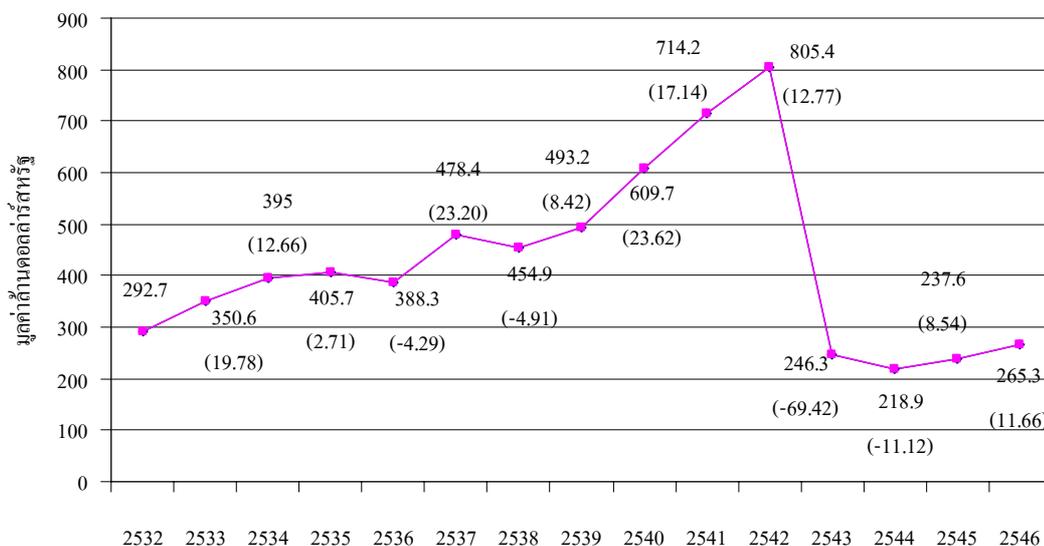
ตลาดส่งออกอาหารทะเลกระป๋องของประเทศไทยที่สำคัญตามลำดับสัดส่วนมูลค่าการส่งออกในระยะเวลา 15 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2532-2546) สหรัฐอเมริกายังคงครองอันดับตลาดที่สำคัญของประเทศไทยเป็นลำดับแรกเสมอมาโดยมีสัดส่วนที่มากกว่าร้อยละ 30 ในขณะที่ตลาดอื่นๆ ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา ญี่ปุ่น มีสัดส่วนไม่ถึงร้อยละสิบ (ตารางผนวกที่ ก1) จะเห็นได้ว่าสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดใหญ่ที่มีอำนาจซื้อสูงและมีการบริโภคอาหารมากและเป็นตลาดหลักในการส่งออกสินค้าอาหารทะเลกระป๋องของไทยมีความสม่ำเสมอด้านกำลังซื้อ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำบรรจุกระป๋อง จากภาพที่ 1 ในปี 2546 ตลาดส่งออกอาหารทะเลกระป๋องของประเทศไทยที่สำคัญตามลำดับสัดส่วนมูลค่าการส่งออกได้แก่ สหรัฐอเมริการ้อยละ 31.82 ออสเตรเลียร้อยละ 8.16 แคนาดาร้อยละ 7.49 ญี่ปุ่นร้อยละ 6.47 สหราชอาณาจักรร้อยละ 4.16 อียิปต์ร้อยละ 4.05 ซาอุดีอาระเบียร้อยละ 3.23 ลิเบียร้อยละ 2.65 ฝรั่งเศสร้อยละ 1.89 สวิตเซอร์แลนด์ร้อยละ 1.86 และตลาดอื่นๆร้อยละ 28.22 โดยมีมูลค่าการส่งออกสินค้าอาหารทะเลกระป๋องของไทยไป

สหรัฐอเมริกาในช่วงเวลา 15 ปีที่ผ่านมา(พ.ศ.2532-2546) ดังภาพที่ 2 ในปี 2532 มีมูลค่าการส่งออก 292.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ซึ่งในปี 2542 มีมูลค่าการส่งออก 805.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นปีที่มีมูลค่าการส่งออกมากที่สุด ปี 2543 มีมูลค่าการส่งออกลดลงเป็น 246.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงเกือบ 4 เท่าของปีก่อน ปี 2544 มีมูลค่าการส่งออกลดลงเป็น 218.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ถือว่ามีมูลค่าการส่งออกน้อยที่สุดในรอบ 15 ปี ส่วนในปี 2545 เริ่มมีมูลค่าการส่งออกสูงขึ้นเป็น 237.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และในปี 2546 มูลค่าการส่งออกได้เพิ่มขึ้นอีกเป็น 265.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกขยายตัวจากปี 2532 เป็นร้อยละ 19.7 ในปี 2533 ในปี 2534 การส่งออกขยายตัวเพิ่มร้อยละ 12.66 ในปี 2535 การส่งออกขยายตัวน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 2.71 เนื่องจากในปี 2535 เศรษฐกิจเกิดการชะลอตัว

ภาพที่ 1 สัดส่วนตลาดส่งออกอาหารทะเลกระป๋องของประเทศไทยในปี 2546 (ร้อยละของมูลค่าการส่งออกอาหารกระป๋องโดยรวม)

ที่มา: ข้อมูลจากตารางผนวกที่ ก1

ภาพที่ 2 มูลค่าของการส่งออกสินค้าอาหารทะเลกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกา พ.ศ.2532-2546

หมายเหตุ: ( ) = อัตราการขยายตัวร้อยละ

ที่มา: ข้อมูลจากตารางผนวกที่ ก2

ส่งผลกระทบต่อเนืองมาถึงปี 2536 ทำให้การส่งออกขยายตัวลดลงร้อยละ 4.29 ในปี 2537 มีการขยายตัวเพิ่มจากปีก่อนร้อยละ 23.20 ในปี 2538 การส่งออกขยายตัวลดลงร้อยละ 4.91 เนื่องจากในปีนั้น สหรัฐอเมริกาได้นำมาตรการกีดกันที่มีใช้ภายในมาใช้กับประเทศไทยอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะสินค้าประเภทกุ้งที่มีการตรวจพบสารไนโตรฟูแรนส์ และสารคลอแรมฟินัลโคลตก้าง ในปี 2539-2542 การส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องร้อยละ 8.42 23.62 17.14 และ 12.77 ตามลำดับ ส่วนในปี 2543 การส่งออกขยายตัวลดลงมากที่สุดถึงร้อยละ 69.42 และปี 2544 ก็มีการส่งออกที่ขยายตัวลดลงเช่นกันร้อยละ 11.12 น้อยกว่าปีที่แล้ว เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกและตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น และอาเซียน ประสบปัญหาเศรษฐกิจชะลอตัว และประเทศไทยยังต้องเผชิญปัญหาการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นในตลาดโลก ทำให้ราคาสินค้าในตลาดโลกลดลง รวมถึงการที่ผู้บริโภคในต่างประเทศให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการบริโภคมากขึ้น รวมทั้งข่าวที่มีการตรวจพบสารเคมีตกค้างในสินค้ากุ้ง จึงส่งผลให้การส่งออกอาหารทะเลกระป๋องของไทยลดลง ในปี 2545 การส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ร้อยละ 8.54 เนื่องจากมูลค่าการส่งออกอาหารทะเลกระป๋องในปีนั้น ได้รับผลดีจากการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกปลากระป๋องเป็นสำคัญ เนื่องจากภาวะสงครามระหว่างสหรัฐอเมริกาและอิรัก ตลอดจนการระบาดของโรคร้ายในช่วงต้นปี 2546 ทำให้มีการกักตุนอาหารกระป๋องมากขึ้น โดยเฉพาะปลา

กระป๋องซึ่งค่อนข้างจะมีราคาถูกลง และจากการที่เกิดการระบาดของโรคไวรัสหวัด โรคปากและเท้าเปื่อย และโรคไขหวัดนก ผู้บริโภคในต่างประเทศให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการบริโภคมากขึ้น จึงนิยมหันมาบริโภคอาหารทะเลมากขึ้นส่งผลดีต่อการส่งออกอาหารทะเลกระป๋องของไทย ทำให้ในปี 2546 การส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ 11.66 (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2547)

จากผลสถิติการนำเข้าอาหารทะเลกระป๋องจากไทยในสหรัฐอเมริกาหากพิจารณาแยกดูเป็นรายสินค้าดังตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า การนำเข้าซาร์ดีนกระป๋อง มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2532 เป็นต้นมา โดยมีมูลค่านำเข้า 6.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีปริมาณ 5.2 ล้านตัน ในปี 2532 มูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นเป็น 7.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีปริมาณ 19.4 ล้านตัน ในปี 2537 ซึ่งมีปริมาณนำเข้ามากที่สุดในรอบ 15 ปี(พ.ศ.2532-2546)แต่ก็ได้รับมูลค่าน้อยมากเมื่อเทียบกับปี 2532 จากนั้นมูลค่าและปริมาณนำเข้าโดยรวมได้ลดลงอย่างต่อเนื่องจนถึงปี 2546 มีมูลค่านำเข้าเป็น 4.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีปริมาณนำเข้า 3.7 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2545 ซึ่งมีมูลค่านำเข้า 3.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีปริมาณนำเข้า 3.3 ล้านตัน

การนำเข้าทูน่ากระป๋องจากไทยในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา(พ.ศ.2532-2546) มีมูลค่าการนำเข้าในปีหนึ่งๆ มีรายได้น้อยกว่าร้อยละล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จากปี 2532 มีมูลค่านำเข้า 242 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีปริมาณนำเข้า 101 ล้านตัน และมีการนำเข้าอย่างต่อเนื่อง จนถึงในปี 2534 ซึ่งในปีนี้นับว่ามีมูลค่าและปริมาณการนำเข้ามากที่สุดในรอบ 15 ปีที่ผ่านมา โดยมีมูลค่าถึง 257 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีปริมาณนำเข้า 114 ล้านตัน จากนั้นมูลค่าและปริมาณการนำเข้าก็ลดลงแบบก้าวกระโดด ในปี 2539 มีมูลค่านำเข้าเพียง 37 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีปริมาณนำเข้า 12 ล้านตัน ปริมาณลดลงเกือบสิบเท่าตัว เนื่องมาจากสหรัฐอเมริกาได้นำเอามาตรการในการป้องกันการเสียชีวิตของโลมาซึ่งเป็นผลมาจากการจับปลาทูน่า โดยผลิตภัณฑ์ปลาทูน่าจะต้องมีการปิดฉลากเพื่อแสดงข้อความ “dolphin-safe” บนฉลากผลิตภัณฑ์มาใช้อย่างเข้มงวด ในปี 2540-2544 มูลค่าและปริมาณการนำเข้าก็ได้มีการฟื้นฟวนขึ้นลงโดยตลอด ในปี 2545 มีมูลค่าและปริมาณการนำเข้าเพิ่มจาก 137 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีปริมาณนำเข้า 59 ล้านตัน เป็น 175 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีปริมาณนำเข้า 83 ล้านตัน ในปี 2546

การนำเข้าปุ๋ยกระป๋องโดยรวมมีการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี 2532-2546 มูลค่านำเข้าปุ๋ยกระป๋องเพิ่มสูงจาก 8.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีปริมาณนำเข้า 1.6 ล้านตัน ในปี 2532 เป็น 60 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีปริมาณนำเข้า 3.67 ล้านตันในปี 2545 ซึ่งนับว่าเป็นปีที่ได้มูลค่านำเข้าสูงสุดในรอบ 15 ปี สูงขึ้นจากปี 2544 ซึ่งมีมูลค่านำเข้าเพียง 45 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปริมาณนำเข้าที่ใกล้เคียงกันคือ 3.69 ล้านตัน ในปี 2546 มูลค่านำเข้าลดลงเป็น 54 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปริมาณนำเข้าที่เพิ่มขึ้นคือ 4.6 ล้านตัน

การนำเข้ากึ่งกระป๋องสำหรับในรอบ 15 ปีที่ผ่านมา(พ.ศ.2532-2546) จากปี 2532 มูลค่านำเข้า 37 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีปริมาณนำเข้า 6.6 ล้านตันและเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยตลอดจนถึงในปี 2542 นับว่าเป็นปีที่มีมูลค่านำเข้ามากที่สุดถึง 576 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีปริมาณนำเข้าสูงถึง 53 ล้านตัน ปริมาณสูงขึ้นเกือบสิบเท่าตัว และในปี 2544 มีมูลค่าการนำเข้ากึ่งกระป๋องน้อยที่สุดเพียง 4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีปริมาณนำเข้าลดลงอย่างมากเพียง 9 แสนตัน ลดลงมาจากปี 2542 แบบก้าวกระโดดเลยทีเดียว สาเหตุจากการที่ EU ตรวจสอบสารตกค้างในผลิตภัณฑ์นำเข้าจากไทย จีน และเวียดนาม ทำให้ EU เข้มงวดมากขึ้นกับการตรวจสอบกึ่งที่นำเข้าจากประเทศเหล่านี้ ส่งผลให้ผู้ส่งออกกึ่งต่างหันไปเน้นขยายตลาดสหรัฐอเมริกามากขึ้น เพื่อชดเชยส่วนแบ่งตลาดที่เสียไปใน EU ทำให้มีการแข่งขันที่รุนแรงจากคู่แข่งที่พัฒนาการผลิตกึ่ง โดยเฉพาะอินโดนีเซีย เวียดนาม จีน ในปี 2545 และ 2546 มูลค่านำเข้าก็ได้ขยับขึ้นมาเป็น 29 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ปริมาณนำเข้า 3.4 ล้านตัน และมูลค่านำเข้า 25 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ปริมาณนำเข้า 3.7 ล้านตัน ตามลำดับ

การนำเข้าหอยลายกระป๋องมีมูลค่าการนำเข้าในรอบ 15 ปีที่ผ่านมา(พ.ศ.2532-2546) โดยในปี 2532 มีมูลค่านำเข้า 4.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ปริมาณนำเข้า 2.9 ล้านตัน เพิ่มเป็น 5.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ปริมาณนำเข้า 3.7 ล้านตันในปี 2533 เป็นปีที่มีปริมาณการนำเข้ามากที่สุดในรอบ 15 ปี หลังจากนั้นก็มีมีการนำเข้าโดยรวมผันผวนขึ้นลง โดยในปี 2544 มีมูลค่านำเข้ามากที่สุดในรอบ 15 ปี คือได้มูลค่า 6 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปริมาณนำเข้า 2.71 ล้านตัน และในปี 2545 ได้มูลค่านำเข้าเพียง 5.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปริมาณนำเข้าที่ใกล้เคียงกันคือ 2.75 ล้านตัน

จากตารางที่ 1 จะสังเกตเห็นว่าเมื่อประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทให้ลอยตัวในปี 2542 ปรากฏว่าอาหารทะเลบรรจุกระป๋องทุกรายการมีปริมาณการนำเข้ามากกว่าปี 2541 ซึ่งได้รับผลดีจากการเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเป็นแบบลอยตัว(จากเดิมปี 2541 อัตราแลกเปลี่ยนคงที่ คือ 25 บาทต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ ปี 2542 อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว เฉลี่ย 37.84

บาทต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ) การที่ค่าเงินบาทอ่อนตัวลงส่งผลให้ราคาอาหารทะเลกระป๋องของไทยลดลงเมื่อเทียบกับปีที่แล้ว ทำให้สหรัฐอเมริกานำเข้าอาหารทะเลกระป๋องในปริมาณที่มากขึ้น

จากการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา ทำให้ประเทศคู่ค้าของไทยมีทางเลือกที่จะหาผู้ค้าที่เป็นแหล่งผลิตสินค้าที่มีค่าแรงงานต่ำ ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในตลาดโลกลดลง นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงในตลาดโลก ได้แก่การกีดกันการค้าจากประเทศผู้นำเข้า เช่นการกำหนดโควตานำเข้า การตั้งมาตรฐานคุณภาพของสินค้าและมาตรการทางด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับสูงและเข้มงวด อีกทั้งยังมีประเทศคู่แข่งในตลาดโลกเพิ่มขึ้นเช่น ประเทศอินโดนีเซีย อินเดีย เวียดนาม และเอกวาดอร์ เป็นต้น ซึ่งมีความได้เปรียบทั้งทางด้านวัตถุดิบและด้านแรงงาน ซึ่งประเทศเหล่านี้มีค่าจ้างแรงงานที่ต่ำกว่าประเทศไทย(กรมส่งเสริมการส่งออก, 2545) ในขณะที่ไทยเองก็พบกับปัญหาการส่งออกหลายด้านเช่น ค่าแรงที่เพิ่มขึ้นทำให้ขาดความสามารถในการแข่งขันด้านราคากับประเทศคู่แข่งที่ยังมีทรัพยากรธรรมชาติอยู่มากและค่าแรงงานถูก ปัญหาผู้ผลิตมักส่งสินค้าออกไปก่อนที่จะได้รับผลการตรวจสอบและใบรับรองจากกรมประมง (กองควบคุมตรวจสอบผลิตภัณฑ์และแปรรูปสัตว์น้ำ, 2543) นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออีกหลายด้านเช่น ปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบอาหารทะเลกระป๋อง เนื่องจากแหล่งประมงตามธรรมชาติเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่องประกอบกับการทำประมงน้ำลึกของไทยยังไม่มีประสิทธิภาพ การที่ไทยต้องพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบโดยเฉพาะปลาทูน่าจำนวนมากจากต่างประเทศ ราคาน้ำมันที่ยังคงอยู่ในระดับที่สูง ราคาโลหะที่มีแนวโน้มทรงตัวอยู่ในระดับสูง ซึ่งส่งผลกระทบต่อทางด้านต้นทุน และในปี 2545 สหรัฐอเมริกาเพิ่มมาตรการเข้มงวดในการนำเข้าสินค้าอาหารทะเล โดยเตรียมใช้กฎหมาย Bioterrorism มาตรการดังกล่าวคาดว่าจะป็นอุปสรรคต่อการส่งออกอาหารทะเลของไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะจะทำให้ขั้นตอนการส่งออกยุ่งยากและมีค่าใช้จ่ายมากขึ้น (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2545)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ามูลค่าและปริมาณการส่งออกอาหารทะเลกระป๋องในระยะเวลา 15 ปี นับตั้งแต่ปี 2532 มีแนวโน้มไปในทิศทางที่เพิ่มขึ้นในระยะต้นๆแต่ในปัจจุบันมีความผันผวนขึ้นลงมาโดยตลอดเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง จึงเห็นว่าควรจะมีการศึกษาเพื่อให้ทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์นำเข้าอาหารทะเลกระป๋องของสหรัฐอเมริกาจากประเทศไทย ที่ทำให้ปริมาณการส่งออกเพิ่มหรือลดลง อันจะนำไปสู่แนวทางในการส่งเสริมการส่งออก และจะเป็นแนวทางในการพัฒนา เพื่อเพิ่มโอกาสนำเข้าอาหารทะเลบรรจุกระป๋องไปยังสหรัฐอเมริกาอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการพัฒนาของอุตสาหกรรมอาหารทะเลกระป๋องของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัญหาของอุตสาหกรรมอาหารทะเลกระป๋องของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์นำเข้าอาหารทะเลกระป๋องของสหรัฐอเมริกาจากประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางรักษาคุณภาพและปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ตลาดต้องการ
2. ได้ข้อมูลประกอบแนวทางในการพัฒนา เพื่อเพิ่มโอกาสนำเข้าอาหารทะเลบรรจุกระป๋องไปยังสหรัฐอเมริกา

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์นำเข้าอาหารทะเลกระป๋องของสหรัฐอเมริกาจากประเทศไทย มีขอบเขตการศึกษาดังนี้ คือ อาหารทะเลกระป๋องที่สหรัฐอเมริกานำเข้าจากไทย โดยศึกษาเป็นรายปีและช่วงเวลาที่ใช้ทำการศึกษาดังแต่ปี 2532 - 2546 โดยจะศึกษาแยกเป็นรายสินค้า คือ ชาร์ดินกระป๋อง ทูน่ากระป๋อง ปลูกระป๋อง กุ้งกระป๋อง หอยลายบรรจุภาชนะอัดลม โดยแยกตามรหัสพิกัดรายการสินค้าที่สหรัฐอเมริกานำเข้าคือ รหัส Harmonized Tariff System หรือ 10-digit HS codes ซึ่งใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

1. ชาร์ดินกระป๋อง

1.1 รหัส HS1604131000

ซาร์ดีนรมควันกระป๋องในน้ำมัน ราคา \$1 ต่อกระป๋อง หรืออื่นๆราคา \$1.10 ต่อกระป๋อง (SMK SARDINES IN OIL CND \$1 TIN-PLATE/\$1.10 OTHER)

1.2 รหัส HS1604132000

ซาร์ดีนลอกหนังและถอดกระดูกในน้ำมันบรรจุภาชนะอัดลม

(SARDINES ETC NOT SKINED/BONED IN OIL AIRTIGHT CNTRS)

2. ทูน่ากระป๋อง

2.1 รหัส HS1604141000

ปลาทูน่าและปลาโอแถบในน้ำมันบรรจุภาชนะอัดลม

(TUNA AND SKIPJACK IN OIL IN AIRTIGHT CONTAINERS)

2.2 รหัส HS1604142020

ปลาทูน่า ปลาทูน่าครีบน้ำขาว ไม่แช่น้ำมันบรรจุภาชนะอัดลมน้ำหนักไม่เกินกิโลกรัม ไม่ประทับตรา U.S.

(TUNA ALBACORE NO OIL AIRTIGHT CNTR NOV7KG NOT U.S.)

2.3 รหัส HS1604142040

ปลาทูน่าอื่นๆไม่แช่น้ำมันบรรจุภาชนะอัดลมน้ำหนักไม่เกิน 7 กิโลกรัม ไม่ประทับตรา U.S.

(TUNA NESOI ETC NO OIL AIRTIGHT CNTR NOV7KG NOT U.S.)

2.4 รหัส HS1604143020

ปลาทูน่า ปลาทูน่าครีบน้ำขาว ไม่แช่น้ำมันบรรจุภาชนะอัดลมน้ำหนักเกิน 7 กิโลกรัม

(TUNA ALBACORE NO OIL AIRTIGHT CNTR OV7KG NESOI)

2.5 รหัส HS1604143040

ปลาทูน่า/ปลาโอแถบไม่แช่น้ำมันบรรจุภาชนะอัดลมน้ำหนักเกิน 7 กิโลกรัม

(TUNA/SKIPJACK NESOI NO OIL AIRTIGHT CNTR OVER 7KG)

3. ปูกระป๋อง

3.1 รหัส HS1605102010

เนื้อปู King Crabmeat ปูร่งแต่งบรรจุภาชนะอัดลม

(KING CRABMEAT PREPARED IN AIRTIGHT CONTAINERS)

3.2 รหัส HS1605106090

เนื้อปูปูร่งแต่งพร้อมรับประทานบรรจุภาชนะอัดลม

(CRABS PREPARED/PRESERVED NESOI IN AIRTIGHT CONTAINER)

4. กุ้งกระป๋อง

4.1 รหัส HS1605201010

กุ้งแช่แข็งบรรจุภาชนะอัดลม

(SHRIMPS AND PRAWNS FROZEN IN AIRTIGHT CONTAINERS)

4.2 รหัส HS1605201040

กุ้งกระป๋อง(กุ้งที่ทำให้สุกแล้ว)

(SHRIMPS AND PRAWNS CANNED)

5. หอยลายกระป๋อง

5.1 รหัส HS1605902000

หอยลายบรรจุภาชนะอัดลม

(CLAMS IN AIRTIGHT CONTAINERS NESOI)

วิธีการศึกษา

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้ข้อมูลแบบอนุกรมเวลา ตั้งแต่ปี 2532- 2546 ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมสถิติของหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ กรมประมง กรมศุลกากร และข้อมูลทางสถิติจากเว็บไซต์ต่างๆเช่น เว็บไซต์ของกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา และกระทรวงพาณิชย์สหรัฐอเมริกา กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมการส่งออก ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

2. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เป็นการศึกษาถึงลักษณะการพัฒนาและปัญหาอุตสาหกรรมอาหารทะเลบรรจุกระป๋องของประเทศไทย ตลอดจนข้อกำหนด กฎระเบียบ และมาตรฐานต่างๆที่เกี่ยวข้อง

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์นำเข้าอาหารทะเลบรรจุกระป๋องของสหรัฐอเมริกาจากประเทศไทย โดยนำแนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีอุปสงค์มาเป็นพื้นฐานในการกำหนดตัวแปรต่างๆของแบบจำลองสมการอุปสงค์ เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ตัวแปรใดเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการนำเข้าอาหารทะเลบรรจุกระป๋องของสหรัฐอเมริกาจากประเทศไทยเพียงใดและอย่างไร ซึ่งจะประมวลผลด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา